

DATUM
2019-06-14
ERT DATUM
2019-03-18

DIARIENR
2019/58-4
ER BETECKNING
Ku2019/00160/DISK

Regeringskansliet
Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

Remissvar på Institutet för språk och folkminnets rapport Språkcentrum för nationella minoritetsspråk

Regeringen beslutade den 28 juni 2018 att ge Institutet för språk och folkminnen (Isof) i uppdrag att utreda formerna för hur språkcentrum för finska och meänkieli kan organiseras och utreda förutsättningarna för motsvarande funktioner för jiddisch och romani chib.

I denna delrapport föreslår Isof att språkcentrum för finska och meänkieli inrättas inom ramen för myndigheten. Isof avser att återkomma med sina överväganden kring jiddisch och romani chib i slutrapporten som lämnas till regeringen senast den 1 oktober 2019.

Även om Statskontoret gärna hade sett en bredare analys av alternativa revitaliseringsåtgärder delar Statskontoret Isofs bedömning att språkcentrum bör inrättas i myndigheten. Enligt Statskontoret ligger uppdraget i linje med Isofs instruktionsenliga uppdrag som bland annat omfattar ansvar för språkvården inom finska, jiddisch, meänkieli och romani chib samt fördelning av medel för revitalisering av de nationella minoritetsspråken. Vi bedömer även att det kan uppstå synergi-effekter om språkvård och språkrevitalisering samlas i myndigheten.

Med anledning av Statskontorets tidigare myndighetsanalys av Isof vill Statskontoret dock framföra några synpunkter inför arbetet med slutrapporten.

Statskontoret saknar analys av alternativa förslag

I uppdraget ingick att analysera alternativa förslag till språkcentrum som kan bidra till språkrevitalisering och en fungerande överföring av språk och kultur mellan generationerna. Isof har dock fokuserat på att ta fram förslag på hur språkcentrum kan utformas och inte närmare gått in på alternativa revitaliseringsåtgärder. Isof hänvisar dels till en förstudie på området, dels till de informationsmöten som genomförts med organisationer för och språkbärare av de fyra språken. Några alternativ till språkcentrummodellen med en statlig myndighet som huvudman har

inte varit aktuellt för deras del. Skälen som framförs handlar om möjligheten att rekrytera specifik sakkunskap och kompetens, finansiering samt formell status.

Statskontoret saknar en mer utvecklad analys av vilka alternativ som finns att tillgå, i synnerhet avseende eventuella samverkansmöjligheter med andra offentliga aktörer på området. Hit hör exempelvis de lärosäten som har nationellt ansvar för de nationella minoritetsspråken (Stockholm, Umeå och Uppsala universitet) och de två myndigheterna Länsstyrelsen i Stockholms län och Sametinget som har ett gemensamt ansvar för samordning och uppföljning av minoritetspolitiken.

Förslaget innebär risker för Isofs interna organisation

Enligt utredningen kan förslaget om utökning och breddning av institutets uppdrag innebära att myndighetens interna organisation behöver ses över för att tillgodose kraven på intern styrning och kontroll samt effektiv ledning och en god arbetsmiljö vid institutet. Statskontoret instämmer i denna bedömning och ser anledning att lyfta fram de slutsatser som presenterades i Statskontorets myndighetsanalys (2018:25).

I rapporten konstaterade Statskontoret att Isof har ett brett uppdrag och att organisationen består av tidigare fristående enheter som bedriver delvis olika typer av verksamhet på olika orter i landet. Statskontoret bedömde att Isof står inför vissa utmaningar som handlar om att skapa en mer sammanhållen myndighet, utveckla den interna styrningen och uppföljningen samt behålla sin relevans i takt med att omvärlden förändras.

Statskontoret konstaterar att även om utredningens förslag innehållsmässigt skulle passa in väl i Isofs befintliga språkrevitaliserande uppdrag, skulle det innebära relativt stora konsekvenser för myndigheten. Personellt föreslås antalet anställda på myndigheten utökas med nio tjänster. Även institutets lokalyta utökas eftersom utredningen föreslår en etablering på flera orter än institutet i dagsläget disponerar lokaler på. Enligt förslaget utgår den årliga budgeten till 14,725 miljoner kronor. Om fler språkcentrum tillkommer på sikt förväntas personalen ökas ytterligare.

Sammantaget bedömer Statskontoret att det finns en risk att förslaget om inrättandet av språkcentrum skulle innebära ytterligare utmaningar för Isof. Statskontoret rekommenderar därför att de slutsatser som presenterats i myndighetsanalysen bör tas i beaktande i arbetet med den slutrapport som ska lämnas till regeringen senast den 1 oktober 2019.

Utredningschef Jessica Bylund har beslutat i detta ärende. Charlotte Despres, föredragande, var närvarande vid den slutliga handläggningen.

Jessica Bylund

Charlotte Despres